

Tematikus foglalkozás – Régi ésszel – gyermekkézzel

Kiállításához és az ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódóan, az előzetes tudást, ismereteket, életkori sajátosságokat, s a program oktatási és nevelési célját figyelembe véve dolgoztuk fel a különböző témaköröket. A programsorozat az élményszerzésre, az informális oktatásra koncentrált. A minden hónap második kedden és szerdán megrendezésre kerülő sorozat címe: Régi ésszel – gyermekkézzel.

A 2009. szeptembertől induló sorozat tematikája a következő volt:

<i>Szeptember 15-16.</i>	<i>A népi gyermekjátékok c.</i> kiállításához kapcsolódva terménybábok készítése
<i>Október 13-14.</i>	<i>A Szőnyi művek újra itthon</i> című időszak kiállításához kapcsolódva viaszfestés (enkauszika)
<i>November 10-11.</i>	<i>A Megelevenedett képek. Egy kisváros a századfordulón</i> című kiállításához kapcsolódva mézeskalács díszítése, sütése
<i>December 8-9.</i>	Ismerkedés az adventi népszokásokkal. Gyertyamártás, -díszítés
<i>Január 12-13.</i>	<i>Az Örökségünk...</i> kiállítás újkortörténeti egységéhez kapcsolódva pecsétviasz készítés
<i>Február 9-10.</i>	Farsangi álarc készítése, ismerkedés a farsangi népszokásokkal
<i>Március 9-10.</i>	Történelmi játszóházi program: eredeti 1848-as tárgyak interaktív bemutatása (megfogása, dob kipróbálása), memóriajáték, tűzzománc kokárda készítése
<i>Március 30-31.</i>	Ismerkedés a húsvéti népszokásokkal, bátai motívumok rajzolása kicával, tojásfestés Dr. Lehel Péterné, a Népművészet Ifjú Mestere vezetésével
<i>Május 11-12.</i>	<i>A római Pannoniában</i> című kiállításához kapcsolódva mozaik készítése
<i>Június 1-2.</i>	<i>Az Örökségünk...</i> kiállítás keresztény emlékeket bemutató egységéhez kapcsolódva templom makett készítése

RÉSZLETES ÓRAVÁZLAT:

A kézműves foglalkozások során egy-egy múzeumi kiállításához valamint ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódóan, az életkori sajátosságokat, a program oktatási – nevelési célját, az előzetes tudást, ismereteket figyelembe véve dolgozzuk fel a különböző témaköröket. A programsorozat az élményszerzésre, az informális oktatásra koncentrált.

A 2009/2010-es tanévben induló sorozat tematikája, óravázlata:

1. A NÉPI GYERMEKJÁTÉK KIÁLLÍTÁSHOZ KAPCSOLÓDVA TERMÉNYBÁBOK KÉSZÍTÉSE

- Figyeljétek meg, mivel játszottak elődeink! A pincemúzeumi foglalkoztatóban látható kiállítás megtekintése rövid vezetéssel
- A terményekből készült játékokat bemutató tárlónál beszélgetés: Miből készítették a játékokat? (nád, kukorica-csutka, szalma, gesztenye, fenyőtoboz, gubacs, vessző stb.)
- Minták bemutatása: Ma terménybábokat fogunk készíteni! Bemutatjuk a technikát, az alapanyagokat megnevezzük, bemutatjuk, majd minden gyermek kiválaszthatja a terméseket, kiegészítőket, melyekből elkészíti a munkáját
- Folyamatos ellenőrzés, segítségnyújtás mellett maguk készítik el a terménybábokat, gyerekenként 1-2 félélt. A hő-pisztolyt felnőtt használja!
- Az elkészült bábokkal csoportonként rövid báb jelenet rögtönzése

2. A SZŐNYI MŰVEK ÚJRA ITTHON CÍMŰ IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSHOZ KAPCSOLÓDVA VIASZFESTÉS

- Az emeleten lévő időszaki kiállítás megtekintése rövid vezetéssel kiemelve a tájképeket és csendéleteket ábrázoló műveket. Hogyan ábrázolja a művész a tájat? Mit akar kifejezni? Beszélgetés a festőművész által használt technikákról: akvarell, olaj, tusrajz.
- A múzeumpedagógiai foglalkoztatóban a technika szemléletes bemutatása: zsírkréta olvasztása kisvasaló talpán, majd képek készítése (tájkép vagy csendélet), száradás után két üveglap közé illesztése, lapok összeragasztása, hátlapjára akasztó ragasztása
- Folyamatos gyermekmunka ellenőrzés, értékelés mellett

3. A MEGELEVENEDETT KÉPEK. EGY KISVÁROS A SZÁZADFORDULÓN CÍMŰ KIÁLLÍTÁSHOZ ÉS AZ ADVENTI ÜNNEPKÖRHÖZ KAPCSOLÓDVA MÉZESKALÁCS KÉSZÍTÉSE

- Az emeleten lévő századfordulós kiállítás Petrits mézeskalácsos egységének megismertetése (hetedik generáció foglalkozik mézeskalács készítésével). Milyen formákat készítettek? Kiknek ajándékozták a tükrös szívet? Mikor használták a rózsafüzért? Stb.
- A múzeumpedagógiai foglalkoztatóban mézeskalács mintadarabok bemutatása, technika ismertetése: a nyers mézeskalács figurát magvakkal díszítik, majd kisütjük kis kemencében, a pirosra festett szívet tojáshabbal díszíthetik.
- Folyamatos gyermekmunka ellenőrzés, értékelés mellett

4. ISMERKEDÉS AZ ADVENTI NÉPSZOKÁSOKKAL. GYERTYAMÁRTÁS

- Beszélgetés az adventi népszokásokról: Mit jelent az advent kifejezés? Mától- meddig tart? Az advent jeles napjai, hozzá fűződő népszokások (András, Borbála, Szent Miklós, Luca, Ádám – Éva, Jézus születése, Karácsony napja)
- Beszélgetés a karácsonyfa állítás szokásáról (polgári eredetű, 19. sz. második felétől terjed el Európában; dió, alma, aszalt szilva, meggy a díszítés; mécses- és gyertyagyújtás...)
- Gyertya díszítése természetes anyagokkal, majd belemártják forró viaszba
- Folyamatos ellenőrzés, értékelés munka közben, segítségnyújtás

5. AZ ÖRÖKSÉGÜNK. TOLNA MEGYE ÉVSZÁZADAI CÍMŰ KIÁLLÍTÁS ÚJKORTÖRTÉNETI EGYSÉGHEZ KAPCSOLÓDVA LEVÉL HAJTOGATÁSA, PECSÉTVIASZ KÉSZÍTÉSE

- Ismerkedés a céhes iparral, az Örökségünk... című kiállításban látható céh-ládák, céh-pecsétek megtekintése: Mik a céhek? Miért szerveződtek? Mikor használták a pecsétet? Figyeld meg a kiállításban, mi látható a pecséteken?
- A pincemúzeumi foglalkoztatóban „levél írása, rajzolása” (titkos vágyaikat is beleírhatják, utána lepecsételjük, „hétpecsétés” titokként megmarad)
- A történeti gyűjtemény három eredeti pecsétje közül az általuk kiválasztott pecsétet nyomhatják az összehajtogatott levélpapírra, melyre előzőleg bordó vagy zöld színű pecsétviaszt öntünk, rá nemzeti szalagot helyezünk.

6. ISMERKEDÉS A FARSANGI NÉPSZOKÁSOKKAL; FARSANGI ÁLARC KÉSZÍTÉSE

- Beszélgetés a farsangi népszokásokról: Mektől meddig tart a farsang? Mi csináltak ebben az időszakban az emberek? Milyen vigasságokat rendeztek?(bálok, táncmultságok, dramatikus játékok, jelmezes felvonulások) Milyen jelmezes felvonulást rendeznek ma is a környékünkön? (mohácsi busójárás) Mit jelképez ez? (tél, betegség elűzése)
- Ma farsangi álarcokat fogunk készíteni! Mintadarabok, majd a technika bemutatása (választhatnak 4 féle álarc közül, amit elkészítenek, s haza vihetnek)
- Folyamatos ellenőrzés, értékelés munka közben, segítségnyújtás
- Ismertek-e farsangi köszöntőt, vénlány csúfolót vagy farsangi dalt? Mondjuk el közösen!

7. TÖRTÉNELMI JÁTSZÓHÁZI PROGRAM: EREDETI 1848-AS TÁRGYAK INTERAKTÍV BEMUTATÁSA, MEMÓRIAJÁTÉK, TŰZZOMÁNC KOKÁRDA KÉSZÍTÉSE

- A pincemúzeumban lévő fegyvertörténeti kiállítás '48-as tárlójának megtekintése, beszélgetés a márciusi eseményekről: Mi történt 1848. március 15-én Pesten? Miért tört ki a forradalom? Kik voltak a Márciusi Ifjak? Mi ellen harcoltak? Hol fogalmazták meg követeléseiket? Mik voltak ezek? Kinek a nevéhez fűződik a Nemzeti dal című vers? Szavaljuk el!
- A tárlóban látható '48-as fegyverek bemutatása, megnevezése
- A múzeum fegyvertörténeti gyűjteményének három eredeti fegyverét (pisztoly, szuronyos puska, kard hüvellyel) és az ozorai csatából hadizsákmányként származó császári dobot megfoghatják
- Mit viseltek a mellükön a Márciusi Ifjak? (képen mutatom) Ma kokárdát fogunk készíteni tűzzománc technikával! (mintadarab és technika bemutatása)
- Folyamatos ellenőrzés, értékelés, segítségadás munka közben
- Égetés ideje alatt '48-as memória játékkal játszanak, könyveket nézhetnek, a 12 ponttal ismerkedhetnek stb.

8. Ismerkedés a húsvéti népszokásokkal, írókázás, tojásfestés

- Beszélgetés a húsvéti ünnepekről: Mennyig tart a húsvéti ünnepek? Minek az ünnepe virágvasárnap? Milyen szokás fűződik ehhez a naphoz? Mit jelent a barkaszentelés? Melyek a nagyhét jeles napjai? Mit jelent a böjt? Hallottátok-e azt a szólást, „a harangok Rómába mennek”? Mit jelent ez? Minek az emléknappja nagypéntek? Mikor vettek részt a feltámadási körmeneten? Mit jelképezett ez? Milyen szokás fűződik a húsvét vasárnaphoz ... és a húsvéthétfőhöz? Milyen szokás fűződik a húsvét keddjéhez? Miért nevezték fehérvasárnapnak a húsvét utáni vasárnapot?
- A bátai sárközi hímezett tojás bemutatása (színei, motívumai, 32-szer vesszük kézbe, amíg elkészül), majd a motívumok rajzolásával, a kica tartásával ismerkednek
- Kifűjt tojások rajzolása forró viaszba mártott írókával (kicával), majd pirosra festik
- Folyamatos ellenőrzés, értékelés, segítség, dicséret

9. A RÓMAI KORI KIÁLLÍTÁSHOZ KAPCSOLÓDVA RÓMAI MOZAIK KÉSZÍTÉSE

- A földszinti régészeti kiállítás római kori egységének megismerése rövid vezetéssel
- Beszélgetés a ház, villa építéséről (padlófűtés, freskó, mozaik). Ma római mozaikot fogunk készíteni színes kövekből! (könyvekből régészeti feltárások során előkerült római mozaik fotóinak bemutatása)
- Mintadarab bemutatása, technika megismertetése
- Folyamatos ellenőrzés, értékelés

10. AZ ÖRÖKSÉGÜNK... KIÁLLÍTÁS KERESZTÉNY EMLÉKEKET BEMUTATÓ EGYSÉGÉHEZ KAPCSOLÓDVA TEMPLOM MAKETT KÉSZÍTÉSE

- Az emeleten lévő állandó kiállítás keresztény emlékeket bemutató egységének megismerése rövid vezetéssel, különös tekintettel a 16. századi decs-etei templom makettre
- A pincemúzeumi foglalkoztatóban beszélgetés a középkori templomokról (torny, félköríves apszis, rózsablak, pillérek stb.), majd templom makett készítése kartonpapírból (mintadarab bemutatása). Először színezik, majd vonalak mentén vágják, ill. ragasztják a templomot
- Folyamatos ellenőrzés, értékelés

